

1 جنوري 2026ء (بمطابق: 12 رجب شريف 1447ھ)

تي پاڪستان ۾ دعوتِ اسلامي جي هفتيوار
اجتماعن ۾ ٿيڻ وارو بيان

بُڪَ جون فضيلتون

هن بيان ۾ توهان ڄاڻي سگهندؤ

❁..... ستن آندن جي وضاحت

❁..... گهٽ کائڻ، صحت بڻايو...!!

❁.... نور سان پيريل سينو

❁...حڪيم جالينوس جي طب جو

خلاصو

FOR FEEDBACK
(+92) 315 2692 786

پيش

الْمَدِينَةُ الْعِلْمِيَّة

Islamic Research Center

(شعبه: بيانات و دعوتِ اسلامي)

GET MORE SPEECHES
(+92) 310 8882 033

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَاتَمِ النَّبِيِّينَ

أَمَّا بَعْدُ! فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَى آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

أَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَعَلَى آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا نَوَّارَ اللَّهِ

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْإِعْتِكَافِ (ترجمو: مون سنت اعتكاف جي

نيت ڪئي)

دروود شريف جي فضيلت

فرمانِ آخري نبي، رسولِ هاشمي صَلَّي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: بيشڪ قيامت

۾ ماڻهن مان منهنجي سڀ کان ويجهو اهو شخص هوندو جنهن دنيا

۾ مون تي سڀني کان وڌيڪ درود پڙهيو هوندو. (1)

سُنَّتَ هِيں كِه مَحْرَمِیں صَرْفِ اُنْ كِي رَسَالَتِي هِيءُ | گِرَانْ كِي رَسَالَتِي هِيءُ، لَوْجِبِ تَوْبَنِ آئِي هِيءُ (2)

وضاحت: قيامت جي ڏينهن اسان جي آقا، مڪي مدني مصطفيٰ

صَلَّي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي ٻڌي به ويندي ۽ مڃي به ويندي، جيڪڏهن

اهڙي ڳالهه آهي ته پوءِ اسان گنهگارن جو ڪم ٿي ويو.

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلُّوا عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

بيان ٻڌڻ جون نيتون

حديثِ پاڪ ۾ آهي: **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** عملن جو دارومدار نيتن

1... ترمذی، ابوابُ الوُتْرِ، صفحہ: 144، حدیث: 484۔

2... حدائقِ بخشش، صفحہ: 192۔

تي آهي. (1)

اي عاشقانِ رسول! سٺين سٺين نيتن سان عمل جو ثواب وڌي ويندو آهي، اچو ته بيان ٻڌڻ کان پهريان سٺيون سٺيون نيتون ڪري وٺون ٿا. نيت ڪيو ته! ﷻ الله جي رضا جي لاءِ بيان ٻڌندس ﷻ باآدب ويهندس ﷻ خوب توجه سان بيان ٻڌندس ﷻ جيڪو ٻڌندس ان کي ياد رکڻ، پاڻ عمل ڪرڻ ۽ ٻين تائين پهچائڻ جي ڪوشش ڪندس.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

رجب شريف ۾ پڙهڻ واري دعا

پيارا اسلامي ڀائرو! رجب شريف جو مبارڪ مهينو پنهنجي رحمتن ۽ برڪتن سان جاري و ساري آهي. نبين جي سلطان، رسولِ هاشمي، مڪي مدني، حضرت محمد عربي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن جو هي مبارڪ معمول هو ته جڏهن رجب جو مهينو تشریف آڻيندو هو ته پاڻ سڳورا هيءَ دعا پڙهندا هئا:

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ

ترجمو: اي الله پاڪ! تون اسان لاءِ رجب ۽ شعبان جي مهينن ۾ برڪتون عطا فرمائ ۽ اسان کي رمضان المبارڪ جي مهيني تائين پهچاءِ. اچو! اسان به (عقيدت ۽ محبت سان) هيءَ مبارڪ دعا گهرون

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ

اٰمِيْنَ بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

1... بخاری، ڪتاب بَدءِ الْوَحْيِ، صفحہ: 65، حدیث: 1-

مومن هڪ آندي سان ڪائيندو آهي

حضرت جَهَّجَاهِ غِفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ صحابيءَ رسولِ آهِن. پاڻ جڏهن ايمان قبول ڪيائون، ان وقت جو واقعو مان اوهان کي بتايان ٿو. مُسندِ اِبْنِ اَبِي شَيْبَةَ (جيڪو هڪ ڪتاب جو نالو آهي) ۾ روايت آهي ته حضرت جَهَّجَاهِ غِفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پنهنجي قبيلي وارن سان گڏجي اسلام جي دائري ۾ داخل ٿيڻ جي داخل لاءِ بارگاہِ رسالت ۾ حاضر ٿيا، رات جو وقت هو، کين اڃان اسلام جون تعليمات بتڏيون هيون، جنهن کان پوءِ کين ايمان جي عظيم دولت سان مالامال ٿيڻو هو. جيئن ته رات جو انهن جي مهمان نوازي ڪئي وئي. رسولِ اڪرم، نورِ مجسم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صحابه ڪرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ کي فرمايو: هن مهمانن مان هڪ هڪ ماڻهو هڪ هڪ مهمان کي پاڻ سان گڏ وٺي وڃي ۽ سندن مهمان نوازي ڪري. صحابه ڪرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ حڪم تي عمل ڪيو ۽ هر هڪ صحابي پاڻ سان گڏ هڪ هڪ مهمان کي پاڻ سان گڏ وٺي ويو.

هاڻي مسجد ۾ رسولِ ذیشان، مڪي مدني سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هئا ۽ جَهَّجَاهِ غِفَارِي هئا، جن کي اڃان ايمان قبول ڪرڻو هو. جيئن ته انهن کي پيارا آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پاڻ سان گڏ وٺي ويا. سندن مهمان نوازي جي لاءِ هڪ ٻڪريءَ جو کير ڏنو ويو، جَهَّجَاهِ غِفَارِي سمورو کير پي ويا، پوءِ ٻي ٻڪريءَ جو کير ڏنو ويو، اهو به سمورو پي ويا، اهڙي طرح ستن ٻڪرين جو کير ڏنو ويو، اهي اهو سمورو کير به پي ويا. ان کان پوءِ کاڌو آندو ويو، اهو به سڄو کائي ويا.

جيئن ته سڀ ڪجهه ته جَهَّجَاهِ غِفَارِي ڪاڻي ويا هئا، تنهنڪري پياري آقا، مڪي مدني مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اها رات بڪ تي گذاري. ڏينهن ٿيو ته هي قبيلي وارا سڄو ڏينهن صحابه ڪرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ سان گڏ رهيا ۽ دين جي تعليمات ٻڌندا رهيا، اسلام انهن جي دل تي اثر ڪيو ۽ سڀني ڪلمو پڙهي مسلمان ٿي ويا. رات ٿي وئي، سڀني مغرب جي نماز باجماعت ادا ڪئي. اڄ به رسولِ اڪرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صحابه ڪرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ کي فرمايو ته هڪ هڪ کي پاڻ سان گڏ وٺي وڃو! حضرت جَهَّجَاهِ غِفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جيڪي هاڻي مسلمان ٿي چڪا هئا ۽ صحابي بڻجي چڪا هئا، کين اڄ به پياري آقا، مڪي مدني مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو مهمان بڻجڻ جي سعادت نصيب ٿي. ان جي لاءِ هڪ ٻڪريءَ جو کير ڏنو ويو ۽ کين ڏنو ويو.

سُبْحَانَ اللهِ! ڪالهه جيڪي ستن ٻڪرين جو کير ۽ سمورو کاڌو اڪيلا ئي کائي ويا هئا، اڄ فقط هڪ ئي ٻڪريءَ جي کير سان سير ٿي ويا، ٻي ٻڪريءَ جو کير کين ڏنو ويو ته انهن پنهنجو هٿ روڪي ڇڏيو.

حضرت اُمِ اَيْمَن رَضِيَ اللهُ عَنْهَا جيڪي حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جون خادمه هيون، فرمائڻ لڳيون: يار رسولُ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! هي اهو ئي ڪالهه وارو مهمان آهي نه؟ اڄ ايتري ٿوري ۾ ئي سير ٿي ويو آهي؟ پاڻ سڳورن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: ها...؟ هي اهوئي آهي. اڄ هن مومن جي آندي سان کاڌو آهي، ڪالهه ڪافر جي آندي سان کاڌو هئائين، بيشڪ ڪافر ستن آنڊن سان کائيندو آهي ۽ مومن هڪ آندي سان کائيندو آهي. (مسند ابن ابى شيبه، جلد: 2، صفحہ: 108، حديث: 605 -)

ستن آندن جي وضاحت

هن حديث پاڪ مان اها مراد نه آهي ته مسلمان کي هڪ ۽ ڪافر کي ست آندا هوندا آهن، هر ماڻهوءَ کي ست ئي آندا هوندا آهن. هتي هن ڳالهه ڏانهن اشارو آهي ته گهڻو ڪاڻڻ ڪافرن جو ڪم آهي. حُجَّةُ الْاِسْلَام امام محمد غزالي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ اهڙي ئي هڪ حديث پاڪ جي شرح ۾ فرمائن ٿا ته منافق (يا ڪافر) جي ڪاڻڻ جو حِرْصُ مومن جي مقابلي ۾ ست ڀيرا وڌيڪ هوندو آهي.¹

ڪاڻڻ جا مقابلا

پيارا اسلامي ڀائرو! حديث پاڪ مان معلوم ٿيو ته ٿورو ڪاڻڻ مومن جي نشاني آهي ۽ گهڻو ڪاڻڻ غير مسلمن جي علامت آهي. افسوس! اڄڪلهه اسان وٽ فوڊ ڪلچر (*Food culture*) تمام گهڻو عام ٿي ويو آهي، ”ڪاڻو، پيو ۽ جان بڻايو“ جو نعرو هنيو ويندو آهي، جڏهن ته گهڻو ڪاڻڻ سان جان ٺهندي نه، پر رهندو بگڙندي آهي، پر هتي ڪاڻڻ پيئڻ جو چڻ ته مقابلو (*Race*) لڳو پيو آهي، ڪاڻڻ وارا تمام گهڻو ڪائيندا آهن، خوب پيٽ پري ڪائيندا آهن ۽ پوءِ ڊاڪٽرن (*Doctors*) جا چڪر لڳائيندا رهندا آهن. ڪن هندن تي ته باقاعدي ڪاڻڻ جا مقابلا ٿيندا آهن ۽ انعام رکيا ويندا آهن ته جيڪو وڌيڪ ڪائيندو ۽ گهٽ وقت ۾ ڪائيندو، سو انعام ماڻيندو. پوءِ انعام جي لالچ ۾ ماڻهو جلدي جلدي ڪاڏو ڪائيندا نه آهن بلڪ وڏا وڏا گرهه بغير چٻاڙڻ جي نڙيءَ مان هيٺ لاهيندا ويندا آهن، ايترو سارو ڪاڏو، جڏهن بغير چٻاڙڻ جي پيٽ ۾ پهچندو آهي ته آندن تي تمام گهڻو بار وجهندو آهي ۽ ماڻهو بيمار ٿي

¹ احياء العلوم، ڪتاب ڪسر الشپوتين، بيان فضيلة الجوع و ذم الشبع، جلد:3، صفحہ:102-103

پوندو آهي، پوءِ ان جي نتيجي ۾ ڪنهن کي دل جا مسئلا، ڪنهن جو جیرو خراب، ڪنهن کي آڏن جا مسئلا ته ڪنهن جون بُڪيون (گردا) ڪم ڪرڻ ڇڏي ويندا آهن.

ٿورو ڪاٺو تندرست رهو...!!

امام غزالي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا ته ڪاڌو ڪاٺڻ کان پهريان بُڪَ جو هجڻ ضروري آهي، جيڪو شخص ڪاڌو ڪاٺڻ وقت بکيو به هجي ۽ اڃان بک باقي هجي ته هٿ روڪي ڇڏي ته اهو ڪڏهن به طبيب جو محتاج نه ٿيندو.¹

يا الٰهِي! پيٽ ڪا قفلِ مدينه ڪر عطا
از پئے غوث و رضا ڪر بھوک ڪا گوهر عطا

ڪاٺو پيئو، پراسراف نه ڪريو!

پارو: 8، سُورَةُ اَعْرَافِ جِي آيَت: 31 ۾ ارشاد ٿيو آهي:

ترجمو ڪنز العرفان: ڪاٺو، پيئو
۽ حد کان نه وڌو، بيشڪ هُو حد
کان وڌڻ وارن کي پسند ناهي
فرمائيندو.

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

(پارو: 8، سورة اعراف: 31)

اسراف جون مختلف وضاحتون

مشهور مفسرِ قرآن، حڪيم الأُمَّت مفتي احمد يار خان نعيمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا ته اسراف جون ڪيتريون ئي تفسيرون آهن مثال

¹ احياء العلوم، ڪتاب آداب الاكل، الباب الاول... الخ، القسم الاول... الخ، جلد: 2، صفحہ: 6.

طور: **(1)**: حلال شين کي حرام سمجهڻ، اهو به اسراف آهي
(2): حرام شين کي استعمال ڪرڻ، اهو به اسراف آهي **(3)**: ضرورت
 کان وڌيڪ کائڻ پيئڻ يا پائڻ، اهو به اسراف آهي **(4)**: جيڪو دل
 گهري اهو کائڻ، پيئڻ يا پهرڻ **(5)**: ڏينهن ۽ رات ۾ بار بار کائڻ پيئڻ
 جنهن سان معدو خراب ٿي وڃي ۽ انسان بيمار ٿي پئي اهو به اسراف
 آهي **(6)**: خراب ۽ نقصان پهچائڻ واريون شيون کائڻ پيئڻ به اسراف
 آهي **(7)**: هر وقت کائڻ، پيئڻ ۽ پائڻ جي خيال ۾ رهڻ ته هاڻي ڇا
 ڪائيندس سڀاڻي ڇا پيئندس وغيره وغيره اهڙي طرح **(8)**: غفلت جي
 لاءِ کائڻ **(9)**: گناه ڪرڻ جي لاءِ کائڻ **(10)**: سٺو کائڻ پيئڻ ۽ عمدو
 ڪپڙو پهرڻ جو عادي بڻجي وڃڻ جو ڪڏهن سادي سُودي شيءِ کائي
 پي نه سگهجي، اهو به اسراف آهي، ائين ئي **(11)**: اعليٰ غذائن کي
 پنهنجي ڪمال جو نتيجو سمجهڻ به اسراف آهي. وڌيڪ فرمائڻ ٿا ته
 الله پاڪ هر اسراف ڪرڻ واري کي ناپسند ڪندو آهي. اهڙا ماڻهو
 الله پاڪ جي بارگاه ۾ نامقبول آهن. **(1)**

قيامت جي ڏينهن واري بُڪَ

شُعْبُ الْاِيْمَانِ ۾ آهي، رسولِ اڪرم، نورِ مجسم صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 فرمايو: ڪيترائي ماڻهو دنيا ۾ عمدو خوراڪ کائڻ وارا ۽ خوشحال
 زندگي گذارڻ وارا آهن پر قيامت جي ڏينهن بڪيا ۽ اُگهاڙا هوندا.²

بُھُوكَ كِي نَعْمَتِ بھِي دے اور صَبْرَ كِي تَوْفِيقِ دے
 يا خدا هر حال میں تو شُڪْرَ كِي تَوْفِيقِ دے

...تفسير نعیمی، پ، 8، سورة اعراف، زیر آیت، 31، جلد: 8، صفحہ: 435 ملقطاً -
²شُعْبُ الْاِيْمَانِ، باب فی حب النبی، فضل فی زہد و صبر، جلد: 2، صفحہ: 170، حدیث: 1461-

حضرت عبد الله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کان روایت آهي ته رسولِ ذیشان، مڪي مدني سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هڪ ماڻهوءَ جي اوگرائي ٻڌي ته فرمائون: پنهنجي اوگرائيءَ کي گهٽ ڪر، چوته قيامت جي ڏينهن سڀني کان وڌيڪ بڪيو اهو هوندو جيڪو دنيا ۾ وڌيڪ کائڻ وارو هوندو.¹

حضرت ابوطالب مڪي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: جنهن اوگرائي ڏني هئي، اهي صحابي (حضرت ابو جحيفه) رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائن ٿا ته الله جو قسم! جنهن ڏينهن کان سرڪار ڪائنات صلى الله عليه وسلم مون کي هيءَ ڳالهه ارشاد فرمائي آهي، ان ڏينهن کان وٺي اڄ تائين مون ڪڏهن به پيٽ پري نه کاڌو آهي. (قوت القلوب، جلد: 2 ص: 325)

مجھے بھوک کي دے سعادت الھی پئے غوث دے استقامت الھی

پيارا اسلامي ڀائرو! ماشاءَ الله! صحابهءَ ڪرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ جو اطاعت جو جذبو به صد مرحبا...!! وڌيڪ هنن روايتن تي غور ڪريو! محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: جيڪو دنيا ۾ پيٽ پري کائيندو، اهو آخرت ۾ بڪيو هوندو...!!

الْأَمَانُ وَالْحَفِيفُ...!! الله پاڪ اسان کي آخرت جي بڪ کان محفوظ فرمائي.

آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ **جو زندگي گذارڻ جو مبارڪ طريقو** سڀياريو: 26 سورت الاحقاف جي آيت نمبر 20 ۾ الله پاڪ جو فرمان عبرت نشان آهي:

¹ ترمذی، ابواب صفة القيامة... الخ، صفحہ: 587، حدیث: 2478۔

ترجمو **ڪنز العرفان**: توهان پنهنجي حصي جون پاڪ شيون پنهنجي دنيا جي زندگي ۾ فنا ڪري چڪو پوءِ اڄ توهان کي ذلت جي عذاب جو بدلو ڏنو ويندو.

أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا
وَأَسْتَمْتَعْتُم بِهَا قَالِيَوْمَ تَجْرُونَ عَذَابَ
الْهُونِ
(پارو: 26، سورة احقاف: 20)

صدرُ الأفاضل حضرت مولانا مفتي سيد محمد نعيم الدين مُراد آبادي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ **تفسير خزائن العرفان** ۾ هن آيتِ مبارڪه جي شرح ۾ فرمائين ٿا ته هن آيت ۾ الله پاڪ ڪافرن کي دنيا جون لذتون اختيار ڪرڻ تي توبيخ (يعني ملامت) فرمائي ته رسولِ اڪرم، نورِ مجسم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ۽ حضور جي اصحابن عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ دنيا جي لذتن کان ڪناره ڪشي اختيار ڪري ورتي. (1) مسلم شريف جي حديث پاڪ آهي ته پياري آقا، مديني واري مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي وفاتِ ظاهري تائين حضور جي اهلِ بَيْتِ أَطْهَارِ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ ڪڏهن جَوْنُ جي ماني به، ٻه ڏينهن لڳاتار نه کاڌي. (2) هي به حديث پاڪ ۾ آهي ته سڄو سڄو مهينو گذري ويندو هو پر دولتِ سراءِ اقدس (يعني سندن گهر) ۾ چلُه نه ٻرندي هئي، صرف ڪجهه ڪجورن ۽ پاڻيءَ تي ئي گذارو ڪيو ويندو هو. (3)

1...تفسير خزائن العرفان، پارو: 26، سورة احقاف، تحت الآية: 20، صفحه: 928-

2...مسلم، كتاب الزهد والرفاق، صفحه: 1137، حديث: 2970-

3...بخاري، كتاب الرقاق، باب كيف كان عيش، صفحه: 1589، حديث: 6458-

کھانا تو دیکھو جو کی روٹی	پے چھنا آتا روٹی بھی موٹی
وہ بھی شکم بھر روز نہ کھانا	صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
کون و مکاں کے آقا ہو کر	دونوں جہاں کے داتا ہو کر
ہیں فاتح سے شاہِ دو عالم	صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قبضے میں جس کے ساری خدائی	اُس کا بچھونا ایک چٹائی
نظروں میں کتنی ہیچ ہے دُنیا	صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّدٍ

سجوسجو مہینو گھر ۾ چلہ نہ ٻرندي هئي

مسلمانن جي پياري امڙ سائڻ حضرت عائشه صديقہ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا فرمائڻ ٿيون ته ڪڏهن ڪڏهن پورو مهينو گذري ويندو هو پر سرڪار عالي وقار، مڪي مدني تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي گهر مبارڪ ۾ باهه نہ ٻرندي هئي. (1) هڪ روايت ۾ آهي ته حضرت عائشه صديقہ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا پنهنجي پاڻي جي حضرت عُرْوَه بن زُبَيْر کي فرمايو: اي پاڻي جا! ڪڏهن ڪڏهن ائين به ٿيندو هو ته ٻه ٻه مهينا گذري ويندا هئا، پر سرورِ عالم، نورِ مُجَسَّم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي گهر مبارڪ ۾ باهه نہ ٻرندي هئي. حضرت عُرْوَه بن زُبَيْر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عرض ڪيو: ماسي! پوءِ توهان جو گذارو ڇا ٿي ٿيندو هو؟ فرمايائون: ڪجور ۽ پاڻيءَ تي. (2)

حضرت عائشه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ا وڌيڪ فرمائڻ ٿيون ته ڪڏهن ڪڏهن ائين به

1...بخاری، کتاب الرقاق، باب كيف كان عيش، صفحه: 1589، حديث: 6458-

2...بخاری، کتاب الهبة وفضلها والتحريض عليها، صفحه: 661، حديث: 2567 ملتقطاً-

ٿيندو هو جو سرڪارِ ذي وقار، مڪي مدني تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائيندا هئا: عائشه! اچو! برڪت واري غذا کائو...!! مان حاضر ٿيندي هئس ته سامهون ٻه ڪجورون پيون هونديون هيون. (1)

روايتن ۾ آهي ته تاجدارِ انبياء، محبوبِ خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دنيا مان تشریف وٺي ويا پر پاڻ ڪڏهن به هڪ ڏينهن ۾ به پيرا پيت پري کاڌو نه کاڌائون. (2)

آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي مبارڪ بُڪَ ياد اچي وئي!

هڪ دفعي حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ڪٿان گذري رهيا هئا ته ڏٺائون ته ڪجهه ماڻهو ويٺا پُڳل پڪري کائي رهيا آهن (اهو ڏسي حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کي سرڪارِ عالي وقار، مڪي مدني تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي مبارڪ بڪ ياد اچي وئي، سندن دل بيقرار ٿي وئي) انهن ماڻهن حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کي کائڻ جي دعوت ڏني ته پاڻ کائڻ کان انڪار ڪيائون ۽ فرمايائون: نبي ڪريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ڪڏهن جَوَن جي ماني به پيت پري نه کاڌي، ايتري تائين جو دنيا مان تشریف وٺي ويا. (3)

يعني مون کي ان وقت هي خيال آيو ته منهنجي محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته زندگي شريف ۾ ڪڏهن جَوَن جي ماني به

1...سبل الپدي، في صفة عيشة في الدنيا، جلد:7، صفحه:100-

2...مسلم، كتاب الزهد والرقائق، صفحه:1138، حديث:2974-

3...بخاري، كتاب الاطعمة، صفحه:1386، حديث:5414-

مسلسل پيٽ پري نه کاڌي ۽ مان ڀڳل بڪري کاوان! دل نه ٿي مڃي.
حڪيم الامت مفتي احمد يار خان نعيمي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هن روايت جي
حوالي سان فرمائن ٿا: خيال رهي ته هتي مسلسل نه کائڻ جو ذڪر آهي
(يعني پاڻ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مسلسل عمدو کاڌو نه کاڌو، هونئن ته)
حضور انور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ڀڳل مرغِي به کاڌي آهي پر ڪڏهن
(1) ڪڏهن.

ٽن ڏينهن کان پوءِ هڪ گرهه...!!

صحابيءَ رسول حضرت انس بن مالڪ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کان روايت آهي
ته هڪ ڏينهن شهزاديءَ رسول، خاتونِ جنت سيده فاطمه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا مانيءَ
جو هڪ ٽڪر ڪڍي بارگاهِ رسالت ۾ حاضر ٿيون. پياري نبي، رسولِ
هاشمي، مڪي مدني صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پڇيو: ڏيءُ! هي ڇا آهي؟
عرض ڪيائون: مانيءَ جو هڪ ٽڪر آهي، مون چاهيو ته پهريان توهان
کي پيش ڪريان، (پياري آقا، مڪي مدني مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
ان مان ڪجهه کاڌو، پوءِ فرمايائون:) ڏيءُ! 3 ڏينهن کان پوءِ هي پهريون
گرهه آهي جيڪو تنهنجي پيءُ جي وات ۾ ويو آهي. (2)

بُڪَ جي ڪري ويهي نماز پڙهيائون

مشهور صحابيءَ رسول حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائن ٿا ته هڪ
ڏينهن مان بارگاهِ رسالت ۾ حاضر ٿيس ۽ ڏٺو ته: پاڻ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
ويهي (نفل) نماز ادا فرمائي رهيا آهن، مون عرض ڪيو: يارسول الله

1...أمرأة المناجیح، جلد: 7، صفحه: 63-

2...شعب الایمان، باب فی الزبد، جلد: 7، صفحه: 315، حديث: 10430-

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! ڇا ڪا تڪليف پهتي آهي؟ فرمايائون: (نه، بلڪ) بُڪَ جي سبب ويهي نماز پڙهي رهيو آهيان. حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائن ٿا ته ٻنهي جهانن جي مالڪ ۽ مختار، رسولِ بيمثال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي هيءَ ڳالهه ٻڌي منهنجي دل ڀرجي آئي ۽ منهنجين اکين مان ڳوڙها وهڻ لڳا. ڏکائيل دليين جي چين، نانا حنين صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: ابو هريره! روءِ نه...!! بيشڪ جيڪو دنيا ۾ ثواب جي اميد تي بڪ برداشت ڪندو، اهو قيامت جي سخت بڪ کان محفوظ رهندو. (1)

پياري آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو فقراختياري هو

پيارا اسلامي ڀائرو! اسان جي پياري آقا، مڪي مدني مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو هي فقر مبارڪ اختياري هو، پاڻ سڳورا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته سمورن جهانن جي تمام خزانن جا مالڪ ۽ مختار آهن. حضرت حِيثَمَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائن ٿا ته الله پاڪ مالڪ ۽ مختار نبي، رسولِ هاشمي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کي هيءَ پيشڪش (Offer) فرمائي ته اي محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! جيڪڏهن اوهان چاهيو ته اسان توهان کي دنيا جا اهڙا اهڙا خزانن عطا فرمايون جيڪي اوهان کان پهريان نه ڪنهن کي مليا آهن ۽ نه ئي اوهان کان پوءِ ڪنهن کي ملندا، ان تي وڌيڪ هي ته انهن دنياوي خزانن جي ڪري اوهان جي آخرت وارن انعامن مان به ڪجهه گهٽ نه ڪيو ويندو. عابد و زاهد نبي، مڪي مدني، مُحَمَّدِ عَرَبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عرض ڪيو: اي الله

1 شُعبُ الايمان، باب في الزهد، جلد: 7، صفحہ: 314، حديث: 10425۔

پاک! اهو سڀ ڪجهه منهنجي لاءِ آخرت ۾ ئي جمع فرمائي ڇڏا! (1)

بعطائے رَبِّ حاکم تو ہے رِزق کا بھی قاسم | ہے ترا سب آب و دانہ مدنی مدینے والے!

میں غریب بے سہارا، کہاں اور ہے گزارا | مجھے آپ ہی نبھانا مدنی مدینے والے! (2)

2 ڏينهن ۾ هڪ دفعو ڪائڻ کي پسند ڪرڻ

اسان جي پياري آقا، مديني واري مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي بڪ شريف اختيارِي هئي، جيئن ته حضورِ اڪرم، نورِ مُجَسَّم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: منهنجي رب منهنجي لاءِ هي پيش ڪيو ته مڪي مڪرم جي جبلن کي منهنجي لاءِ سون جو بڻايو وڃي، پر مون عرض ڪيو، ياالله پاڪ! مون کي ته هي پسند آهي ته جيڪڏهن مان هڪ ڏينهن ڪاوان، ته ٻيو ڏينهن بڪيورهان، چوٿه جڏهن بڪيورهان ته تنهنجي طرف گريه و زاري ڪريان ۽ توکي ياد ڪريان ۽ جڏهن ڪاوان ته تنهنجو شڪر ۽ حمد بجا آڻيان. (3)

آپ بھو ڪے رين اور پريٽ پھ پٿر باندھين | نعمتون ڪے دين همين خوان مدينے والے

نور سان پريل سينو

پيارا اسلامي پائرو! رسولِ اڪرم، نورِ مجسم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي اختيارِي بڪ واري سنت تي عمل ڪندي اسان کي به بڪ اختيار

1 مصنف ابن ابی شيبه، ڪتاب الفضائل، باب اعطى الله تعالى مُحَمَّد، جلد: 7، صفحہ: 444، حديث: 162-

2...وسائل بخشش، صفحہ: 426-

3...ترمذی، ڪتاب الزهد، باب ما جاء في الكفاف والصبر، صفحہ: 561، حديث: 2347-

ڪرڻ گهرجي. ان جا دنيا ۾ به ڪيترائي فائدا آهن ۽ آخرت ۾ ته فائدا ئي فائدا آهن.

سرڪار مدينه، قرار قلب و سينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: جڏهن ٻانهو پنهنجي ڪاڻڻ ۾ ڪمي ڪندو آهي ته ان جو جَوَف (يعني سينو) نور سان ڀريو ويندو آهي. (1)

مِنْهَاجُ الْعَابِدِينَ ۾ آهي ته پيٽ پري ڪاڻڻ سان عبادت جي لذت ختم ٿي ويندي آهي. مسلمانن جا پهريان خليفه اميرالمومنين حضرت ابوبڪر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائن ٿا ته مان جڏهن ڪان مسلمان ٿيو آهيان تڏهن ڪان پيٽ پري نه کاڌو آهي ته جيئن مون کي عبادت جي لذت نصيب ٿئي. (2)

بھوک کي اور پياس کي موٽي مجھے سوغات دے | يالهي! حشر میں دیدار کي خيرات دے

سڄي رات جي عبادت کان افضل

حضرت ابوسليمان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: رات جي کاڌي مان هڪ گره گهٽ ڪرڻ مون کي سڄي رات جي عبادت کان وڌيڪ عزيز آهي. وڌيڪ فرمائن ٿا ته بڪ الله پاڪ جي خزانن مان هڪ خزانو آهي، جيڪو هُو صرف پنهنجي پسندیده ٻانهن کي ئي عطا فرمائيندو آهي.³

دعا ہے کچھ نہ کچھ لقمے خدا کے واسطے چھوڑو

رضائے حق کی خاطر لذتِ دنیا سے منہ موڑو

1...جامع صغير، صفحه:35، حديث:469-

2...منهاج العابدین، صفحه:223-224-

3 احیاء العلوم، کتاب کسر الشہوتین، بیان فضلة الجوع و ذم الشبع، جلد:3، صفحه:104-

پيارا اسلامي پائرو! ڪاش! اسان کي به اختياري بڪ يعني ڄاڻي واڻي گهٽ ڪائڻ جو خزانو نصيب ٿي وڃي.

حڪيم جَالِينُوسَ جِي طِبَ جو خلاصو

پيارا اسلامي پائرو! بڪ برداشت ڪرڻ يعني ڄاڻي واڻي بڪ کان گهٽ ڪائڻ جيڪڏهن سنت جي نيت سان هجي ته يقيناً ثواب به آهي ۽ دل ۾ نور به وڌائيندو آهي. گڏوگڏ ان جا دنياوي طور تي به ڪيترائي فائدا آهن. ڪجهه فائدا توهان به ٻڌي وٺو!

تفسير قرطبي ۾ آهي: هڪ دفعي هڪ غير مسلم ڊاڪٽر حضرت امام زين العابدين رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جي خدمت ۾ حاضر ٿيو ۽ چوڻ لڳو: علم بن قسم جو آهي:

(1): عِلْمُ الْأَدْيَانِ (يعني ديني علم) ۽ **(2): عِلْمُ الْأَكْبَادَانِ** (يعني طِبَ جو علم) توهان جي مذهبي ڪتاب قرآن ڪريم ۾ علمِ دين ته آهي پر طِبَ (يعني ڊاڪٽري جو علم) نه آهي. امام زين العابدين رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايو: توهان پوري قرآن جي ڳالهه ڪريو ٿا، قرآن جي صرف هڪ آيت جي هڪ حصي ۾ ئي سڄي طِبَ جو خلاصو بيان ڪيو ويو آهي، پوءِ پاڻ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سڀارو: **8**، سورت اعراف جي آيت نمبر: **31** جو هي حصو تلاوت فرمائون:

ترجمو ڪنز العرفان: ڪاڻو، پيئو ۽ حد کان نه وڌو، بيشڪ هو حد کان وڌڻ وارن کي پسند ناهي فرمائيندو.

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

(پارو: 8، سورة اعراف: 31)

(هن آيت ۾ ٻڌايو ويو آهي ته ڪاڻ پيئڻ ۾ اسراف نه ڪريو! ڪاڻ پيئڻ

۾ اسراف جون ٻه صورتون آهن: **(1)**: بُڪَ نه هئڻ جي باوجود به ڪاٺڻ
(2): خوب پيٽ پري ڪاٺڻ. لَهذا جيڪو شخص انهن ٻنهي ڳالهين کان
 بچندو، يعني جڏهن ڪيس بڪ هجي تڏهن ئي ڪاٺي ۽ اڃان بڪ باقي
 هجي ته پنهنجو هٿ روڪي ڇڏي ته **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمُ!** اهو تندرست رهندو)
 اُن غير مسلم وراثيو: نيڪ آهي اهو ته مڃي ورتو ته قرآن ڪريم
 ڪجهه ئي لفظن ۾ مڪمل علمِ طب (*Medical Science*) جو خلاصو
 بيان ڪري ڇڏيو آهي پر توهان جي نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ان جي
 باري ۾ ڪجهه به نه فرمايو آهي، امام زين العابدين رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايو:
 منهنجي نانا جان، ٻنهي جهانن جي سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جون
 هزارين حديثون آهن، پاڻ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فقط هڪ ئي حديث ۾
 علمِ طب جو خلاصو بيان ڪري ڇڏيو آهي، جيئن ته حديث پاڪ ۾
 آهي ته سڀ کان خراب ٿانءُ جنهن کي انسان پريندو آهي، اهو سندس
 پيٽ آهي، ماڻهوءَ جي لاءِ صرف ڪجهه گرهه ئي ڪافي آهن، جيڪي
 ان جي پُٺي سڌي رکن. **(1)** ان غير مسلم ڊاڪٽر جڏهن هيءَ حديث پاڪ
 ٻڌي ته بي ساخته سندس زبان مان نڪتو: **مَا تَرَكَ كِتَابُكُمْ وَلَا نَبِيُّكُمْ لِجَالِيئِنَا طِبًّا**
 يعني توهان جي ڪتاب ۽ توهان جي نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جَالِيئِنَا
 (جيڪو پنهنجي وقت جو تمام وڏو حڪيم هو) جي لاءِ ڪجهه به نه
 ڇڏيو آهي، سموري طب جو خلاصو بيان ڪري ڇڏيو آهي **(2)**.

1... ترمذی، کتابُ الزُّبْد، صفحہ: 566، حدیث: 2380-

2... تفسیر قُرطبی، پارہ: 8، سورۃ اَعْرَاف، زیر آیت: 31، جلد: 4، صفحہ: 118-

رجب جا روزا رکو!

پيارا اسلامي ڀائرو! **الحمد لله!** رجب شريف جو مبارڪ مهينو جاري آهي. رجب شريف ۾ نفلي روزا رکڻ سنتِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آهي. تنهنڪري رجب جا روزا رکو! سحري ۽ افطاريءَ ۾ سنت جي نيت سان گهٽ کائو! **إِنَّ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** دنيا ۽ آخرت جون ڪيتريون ئي ڀلايون نصيب ٿينديون.

آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رجب جا روزا رکندا هئا

اي عاشقانِ رسول! رجب المرجب جي اهم ترين عبادت روزا رکڻ آهي. حضرت عروه بن زبير رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ حضرت عبد الله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کان پڇيو: ڇا الله پاڪ جا نبي، رسولِ هاشمي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رجب المرجب ۾ روزو رکندا هئا؟ فرمايائون: ها! (روزا رکندا به هئا) ۽ انهن کي اهميت به ڏيندا هئا. (1)

ٻن سالن جي عبادت جو ثواب

جنتي صحابي حضرت انس بن مالڪ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کان روايت آهي ته سرڪارِ نامدار، ٻنهي جهانن جي مالڪ ۽ مختار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: جنهن ماهِ حرام ۾ ٽي ڏينهن خميس، جمعو ۽ ڇنڇر جا روزا رکيا، ان جي لاءِ ٻن سالن جي عبادت جو ثواب لکيو ويندو. (2)

پيارا اسلامي ڀائرو! هتي **ماه حرام** مان هي 4 مهينا يعني ذوالقعدة،

1...کنز العمال، جزء: 8، جلد: 4، صفحہ: 301، حديث: 24596-

2...معجم اوسط، جلد: 1، صفحہ: 485، حديث: 1789-

ذوالحج، محرم ۽ رجب مراد آهن، انهن 4 مهينن مان جنهن به مهيني ۾ خميس، جمعي ۽ چنڇر جو روزو رکندا ته **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمُ!** پن سالن جي عبادت جو ثواب ماڻيندا.

دو جهاڻ کي نعمتين ملتي ۾ روزه دار ڪو | جو نهن رڪھتا هے روزه وه بڑا نادان هے

جيڪو گھرنڊو اهو عطا ڪيو ويندو

عارف بالله شيخ ضياءُ الدين ڏيريني رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: روايتن ۾ آهي ته ﴿﴾ جنهن رجب جا 7 روزا رکيا، ان جي لاءِ جهنم جا دروازا بند ڪيا ويندا آهن ﴿﴾ جنهن رجب شريف جا 10 روزا رکيا، اهو الله پاڪ کان جيڪو گھرنڊو آهي الله پاڪ اُن کي اهو عطا فرمائيندو آهي ﴿﴾ ۽ بيشڪ جنت ۾ هڪ محل آهي، ان محل جي پيٽ ۾ دنيا هڪ پڪيءَ جي آڪيري جيتري آهي، ان محل ۾ صرف اهو ئي داخل ٿيندو جنهن رجب جا روزا رکيا هوندا. (1)

عبادت ۾، رياضت ۾، تلاوت ۾ لڳائڻ | رجب کا واسطه ديتا هوں فرمادے کرم مولا (2)

جنت جي هڪ نهر جو نالو: رجب آهي

جنتي صحابي حضرت انس بن مالڪ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کان روايت آهي ته الله پاڪ جي آخري نبي، مڪي مدني صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: جنت ۾ هڪ نهر آهي، جنهن کي رَجَبُ چيو ويندو آهي، ان نهر جو پاڻي ڪير

1...اسلامی مهينوں کے فضائل، صفحہ: 132-133-

2...وسائل بخشش، صفحہ: 98-

ڪان وڌيڪ اچو ۽ ماڪيءَ کان وڌيڪ منو آهي، جيڪو رَجَب شريف جو هڪ به روزو رکندو، الله پاڪ ان کي ان نهر مان سيراب ڪندو. (1)

نُوحَ عَلَيْهِ السَّلَامَ جِي ٻيڙيءَ ۾ رجب جي روزن جون

بهارون

هڪ حديث پاڪ ۾ آهي ته الله پاڪ جي پياري رسول، رسولِ مقبول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: **** جنهن رجب جو هڪ روزو رکيو ته اهو هڪ سال جي روزن برابر هوندو ****. جنهن ست روزا رکيا، ان تي جهنم جا ست ئي دروازا بند ڪيا ويندا **** جنهن اٺ روزا رکيا، ان جي لاءِ جنت جا اٺ ئي دروازا کوليا ويندا ****. جنهن ڏهه روزا رکيا، اهو الله پاڪ کان جيڪو گهرندو الله پاڪ ان کي اهو عطا فرمائيندو **** ۽ جنهن پندرهن روزا رکيا ته آسمان مان هڪ اعلان ڪرڻ وارو اعلان ڪندو ته (اي ٻانهو!) تنهنجا اڳيان گناهه معاف ڪيا ويا، هاڻي تون نئين سر عمل شروع ڪر چو ته تنهنجيون ٻرايون نيڪين ۾ تبديل ڪيون ويون آهن. پياري آقا، مڪي مدني مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وڌيڪ فرمايو: **** جيڪو ان کان وڌيڪ ڪندو، الله پاڪ ان کي اڃان وڌيڪ ڏيندو ****. ۽ رجب ۾ نوحَ عَلَيْهِ السَّلَامَ جي ٻيڙيءَ ۾ سوار ٿيا، انهن پاڻ به روزو رکيو ۽ ٻيڙيءَ ۾ موجود ماڻهن کي به روزي رکڻ جو حڪم ڏنائون. سندن ٻيڙي 10 محرم تائين مسلسل 6 مهينا سفر ۾ رهي. (2)**

1... شُعْبُ الْاِيْمَانِ، بَابُ فِي الصِّيَامِ، جلد: 3، صفحہ: 368، حديث: 3800-

2... شُعْبُ الْاِيْمَانِ، بَابُ فِي الصِّيَامِ، جلد: 3، صفحہ: 368، حديث: 3801-

پيارا اسلامي پائرو! رَجَبَ شريف ۾ نفلي روزا رکڻ جون برڪتون ئي برڪتون آهن. الله پاڪ اسان سڀني کي رَجَبَ شريف جون برڪتون حاصل ڪرڻ ۽ خوب روزا رکڻ جي توفيق عطا فرمائي.

آمِينَ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

عبادت ۾، رياضت ۾، تلاوت ۾ لڳاءُ دل | رجب کا واسطہ ديتا ہوں، فرمادے کرم مولیٰ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

روزن جا ڪجهه طبي فائدا

پيارا اسلامي پائرو! وڌيڪ ترغيب ڏيارڻ جي لاءِ روزن جا ڪجهه طبي فائدا به عرض ڪري رهيو آهيان، ڪاش! اسان جو ذهن بڻجي وڃي ۽ اسان **رمضان شريف** جي روزن سان گڏوگڏ نفلي روزا رکڻ وارا به بڻجي وڃون:

مجموعي طور تي طبي اعتبار سان روزو الله پاڪ جو تمام وڏو انعام آهي جيڪو اسان کي ڪيترين ئي بيمارين کان نجات به ڏيندو آهي ۽ ڪيترين ئي بيمارين کان محفوظ به رکندو آهي. **(1):** روزن جي برڪت سان معدي (*Stomach*) جون تڪليفون ۽ ان جون بيماريون نيڪ ٿي وينديون آهن ۽ هاضمي جو نظام (*Digestive System*) بهتر ٿي ويندو آهي **(2):** روزو شگر ليول، ڪوليسترول ۽ بلڊ پريشر ۾ اعتدال آڻيندو آهي ۽ ان جي ڪري دل جو دورو پوڻ (*Heart Attack*) جو خطرو دور ٿي ويندو آهي **(3):** روزن جي برڪت سان جسماني ۽ ذهني دٻاءُ، ڊپريشن ۽ نفسياتي بيمارين جو خاتمو ٿي ويندو آهي **(4):** روزن جي برڪت سان موٽاڻي ۾ ڪمي اچي ويندي آهي ۽ اضافي چرٻي ختم ٿي ويندي آهي **(5):** روزن جي برڪت سان بي

اولاد عورتن کي اولاد ٿيڻ جا امڪان ڪيترائي پيرا وڌي ويندا آهن
(6): روزن جي برڪت سان قوتِ مدافعت وڌي ويندي آهي
(7): روزن جي برڪت سان ماڻهو برن خيال کان بچي ويندو آهي
 اهڙي طرح ذهن صاف رهندو آهي **(8):** روزن جي برڪت سان
 انسولين جي استعمال ۾ ڪمي اچي ويندي آهي **(9):** روزن جي
 برڪت سان جيري جي چوڌاري جمع ٿيڻ واري چرٻي گهٽجي ويندي
 آهي **(10):** روزن جي برڪت سان چمڙي ۽ ڇاتيءَ جي ڪينسر جو
 خطرو گهٽ ٿي ويندو آهي **(11):** روزن جي برڪت سان اعصابي
 بيمارين ۾ بهتري اچي ويندي آهي. ⁽¹⁾

قبر جي مٽيءَ مان مُشڪَ جي خوشبو

حضرت قتاده رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جي حديث جي استاد حضرت عبدالله بن
 غالب حَدَّانِي رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ كِي شهيد ڪيو ويو هو. تدفين کان پوءِ انهن
 جي قبر شريف جي مٽيءَ مان مشڪَ جي خوشبو ايندي هئي. ڪنهن
 کين خواب ۾ ڏسي پڇيو: **مَا صُنِعَتْ** يعني اوهان سان ڪهڙو معاملو
 ڪيو ويو؟ فرمايائون: سٺو معاملو ڪيو ويو. خواب ڏسڻ واري پڇيو:
 اوهان کي ڪيڏانهن وٺي ويا؟ فرمايائون: جنت ۾. ڪائڻن پڇيو ويو:
 ڪهڙي عمل جي سبب؟ فرمايائون: ايمانِ ڪامل، تهجد ۽ اونهارِي جي
 روزن جي سبب، خواب ڏسڻ واري ٻيهر پڇيو: اوهان جي قبر مان
 مشڪَ جي خوشبو ڇو اچي رهي آهي؟ فرمايائون: **إِهَا مِنْهَجِي تَلَاوَت**

۽ روزن ۾ اُچارو رهڻ جي خوشبو آهي. (1)

الله پاڪ اسان کي به خوب روزا رکڻ جي توفيق عطا فرمائي.

آمِينَ بِجَلَاخَاتِمِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

12 ديني ڪمن مان هڪ ديني ڪم: نيك اعمال

پيارا اسلامي ڀائرو! **الحمد لله!** عاشقانِ رسول جي ديني تنظيم دعوتِ

اسلامي جي ديني ماحول ۾ رَجَب ۽ شعبان جي روزن جون بهارون هونديون آهن، مختلف هنڌن تي سحري اجتماعن جو به اهتمام ڪيو

ويندو آهي، **مَا شَاءَ اللَّهُ!** ڪيترائي عاشقانِ رسول انهن ٻنهي مهينن ۾

ڪثرت سان روزا رکندا آهن ۽ اُهي رمضان المبارڪ سان ملي ويندا

آهن. توهان به دعوتِ اسلامي جي ديني ماحول سان وابسته ٿي وڃو ۽

ذيلي حلقي جي **12** ديني ڪمن ۾ خوب زور شور سان حصو وٺو!

إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيم! ان جي برڪت سان گناهن کان بچڻ، نيڪيون ڪرڻ ۽

قبر ۽ آخرت جي تياري ڪرڻ جو ذهن بڻجندو. ذيلي حلقي جي **12**

ديني ڪمن مان هڪ ديني ڪم **نيڪ اعمال** به آهي.

الحمد لله! شيخ طريقت، امير اهل سنت بانيءَ دعوتِ اسلامي حضرت

علامه مولانا ابوبلال محمد الياس عطار قادري رضوي ضيائي

دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ عاشقانِ رسول کي پنهنجي اصلاح ڪرڻ جو تمام

بهترين نسخو عطا ڪيو آهي ۽ اهو آهي: **نيڪ اعمال جو رسالو**. هي

مختصر رسالو مڪتبه المدينة تان خريد فرمايو، يا دعوتِ اسلامي جي

ويب سائيٽ تان ڊائون لوڊ ڪريو ۽ جيڪڏهن اڃان به وڌيڪ آساني چاهيو ٿا ته پنهنجي موبائل ۾ **Naik Amaal** ايپلي ڪيشن ڊائونلوڊ ڪري ڇڏيو، ان کي پڙهو ۽ ان جي مطابق زندگي گذارڻ جي ڪوشش ڪريو ۽ روزانو پنهنجي اعمال جو جائزو وٺو. **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيمِ!** گناهن کان بچڻ ۽ نيڪيون ڪرڻ جو ذهن نهنڊو، دل جي پاڪيزگي ملندي ۽ ڪردار اجرو، صاف سٿرو ۽ خوبصورت ٿي ويندو.

سجو گهر سڌري ويو

ضلع اٽڪ (پنجاب، پاڪستان) جي هڪ اسلامي ڀاءُ جو بيان آهي ته: مان گناهن سان ڀرپور زندگي گذاري رهيو هئس، فلمون ڏسڻ، آواره گردي ڪرڻ، نمازون قضا ڪرڻ وغيره منهنجو معمول هو. هڪ دفعي اسان جي علائقي ۾ عاشقانِ رسول جو مدني قافلو آيو، انهن مان هڪ اسلامي ڀاءُ مون کي مغرب جي نماز پڙهڻ ۽ بيان ۾ شرڪت جي دعوت ڏني، منهنجي خوش نصيبي جو مان انهن سان گڏ مسجد ڏانهن هليو ويس، مغرب کان پوءِ بيان ٻڌي تمام گهڻو لطف آيو، بيان جي آخر ۾ مبلغ **نيڪ اعمال** رسالي جو تعارف ڪرايو، رسالي **نيڪ اعمال** ۾ درج نيڪين سان ڀريل زندگي گذارڻ جا مدني گل ڏسي مون کي تمام گهڻي خوشي ٿي، هن رسالي جي صورت ۾ شيخ طريقت، امير اهل سنت **دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه** جي امت جي اصلاح جي لاءِ تڙپ ڏسي مون هتو هت بيعت ٿيڻ جي لاءِ پنهنجو نالو ڏئي ڇڏيو ۽ عطاري بڻجي ويس، وقت جي وليءَ ڪامل سان نسبت ٿيڻ سان ئي منهنجي دل گناهن کان بيزار ۽ نيڪين ڏانهن مائل ٿي وئي، مون پنهنجن گذريل گناهن کان توبه ڪئي ۽ دعوتِ اسلامي جي مدني

ماحول کي دل ۽ جان سان قبول ڪري ورتو، جنهن جي برڪت سان منهنجا اخلاق سنورجڻ لڳا، منهنجي هن تبديليءَ جو منهنجي گهر وارن تي به ڏاڍو سٺو اثر ٿيو. **الحمد لله!** آهستي آهستي اسان جو سڄو گهر قادري، رضوي، عطاري ٿي ويو، گهر ۾ نمازن جي پابندي شروع ٿي وئي، فلمون، ڊراما ڏسڻ، گانا باجا ٻڌڻ بند ٿي ويا ۽ گناهن سان پيريل چينلن جي جاءِ تي مدني چينل هلڻ لڳو. (1)

مشڪلون ۾ مرے خدا میری ہر قدم پر مُعاوَنَت فرما
 کاش! چھوڙون نہ ”مدني انعامات“ آڻو عنایت مُداومت فرما (2)
نوٽ: دعوتِ اسلامي جي ديني ماحول ۾ هاڻي مدني انعامات کي **نيڪ اعمال** چيو ويندو آهي.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللهُ عَلَی مُحَمَّد

اسلامک اي بڪ لائبريري موبائل ايپلي کيشن

اي عاشقانِ رسول! الْحَمْدُ لِلَّهِ! دعوتِ اسلامي جي آڻي تي (I.T) ڊپارٽمينٽ هڪ موبائل ايپلي کيشن متعارف ڪرائي آهي، جنهن جو نالو: اسلامک اي بڪ لائبريري (Islamic eBooks Library) آهي. هن ايپلي کيشن ۾ اردو، انگريزي ۽ ٻين مختلف ٻولين ۾ ڪيترن ئي مصنفن جا هزارين ڪتاب موجود آهن. ڪتابن کي ليڪڪ جي نالي يا عنوان جي مدد سان پڻ سولائيءَ سان تلاش ڪري سگهجي ٿو.

...1 دلون ڪا چين، صفحہ: 4-

...2 وسائل بخشش، صفحہ: 258-

ڪتابن کي ڊائون لوڊ ڪري، پي ڊي ايف (PDF) فائل ۾ پڙهي ۽ (مستقبل لاءِ) محفوظ به ڪري سگهجي ٿو. پنهنجي پسندیده (Favorite) ڪتابن کي هڪ الڳ فهرست ۾ پڻ شامل ڪري سگهجي ٿو. هن ايپلي ڪيشن جي سڀ کان وڏي خصوصيت اها آهي ته جيڪي ماڻهو ڪتاب پڙهي نٿا سگهن يا جن وٽ پڙهڻ لاءِ وقت نه آهي، اهي هن ايپلي ڪيشن ذريعي چونڊيل ڪتاب آڏيو ذريعي ٻڌي سگهن ٿا. هن ايپلي ڪيشن کي اڄ ئي پنهنجي موبائل ۾ انسٽال ڪريو، علم دين سکو ۽ ٻين تائين پهچائي نيڪيءَ جي دعوت عام ڪرڻ جو ثواب حاصل ڪريو.

ڪجهه ضروري اعلان

پيارا اسلامي ڀائرو! ڪجهه اهم اعلان ٻڌندا، الحمد للهِ! هر هفتي شيخ طريقت، اميرِ اهل سنت دامت برڪاتهم العالیه، مدني چينل تي لائيو هفتيوار مدني مذاڪرو فرمائيندا آهن. ايندڙ هفتي (چنچر جي رات)، عشاءَ جي نماز کان پوءِ رات 8:15 وڳي، ان شاء الله الڪريم! مدني مذاڪرو ٿيندو، جنهن ۾ اميرِ اهل سنت مولانا محمد الياس عطار قادري دامت برڪاتهم العالیه سوالن جا جواب پڻ عنایت فرمائيندا. تمام ذميوار ۽ عاشقانِ رسول هن مدني مذاڪري ۾ پاڻ به شرڪت ڪن ۽ ٻين کي به ان جي نيڪيءَ جي دعوت ڏين.

شيخ طريقت، اميرِ اهل سنت هر هفتي هڪ ديني رسالو پڙهڻ جي ترغيب ارشاد فرمائيندا آهن. ايندڙ هفتي جي مدني مذاڪري ۾ "حضرت امير معاويه رضی اللہ عنہ" رسالي جو اعلان ڪيو ويندو. هي

رسالو پاڻ به پڙهو، ٻين کي به ان جي ترغيب ڏياريو ۽ جيڪي اسلامي پائر سوشل ميڊيا (جهڙوڪ: واٽس ايپ وغيره) استعمال ڪن ٿا، اهي رضاءِ الاهي ۽ ثواب حاصل ڪرڻ لاءِ هي رسالو ٻين تائين پڻ پهچائين (يعني شيئر ڪن).

﴿﴾ رجب شريف جو مهينو نهايت ئي احترام ۽ حرمت وارو مهينو آهي. هي مهينو نيڪين جو بچ پوکڻ جو مهينو آهي، ان ڪري هن مبارڪ مهيني ۾ خوب عبادت جو اهم ڪم ڪرڻ گهرجي. مڪتبه المدينه هن عظيم الشان مهيني جي فضيلتن ۽ برڪتن کي اجاگر ڪرڻ لاءِ ٻه اهم رسالا شايع ڪيا آهن: (1) ڪفن جي واپسي (2) فيضانِ رجب. اوهان مڪتبه المدينه جي ڪنهن به شاخ تان رسالو ”ڪفن جي واپسي“ صرف 21 روپين ۾ ۽ ”فيضانِ رجب“ صرف 20 روپين ۾ قيمتاً حاصل ڪري سگهو ٿا. اهي رسالا پاڻ به پڙهو ۽ ٻين کي پڙهڻ جي ترغيب پڻ ڏياريو.

پيارا اسلامي پائرو! بيان کي اختتام ڏانهن آڻيندي سنت جي فضيلت ۽ زندگي جا ڪجهه آداب بيان ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪري رهيو آهين. تاجدار رسالت، شهنشاهه نبوت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو:

مَنْ أَحَبَّ سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَحَبَّنِي كَانَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ يعني جنهن منهنجي سنت سان محبت ڪئي ان مون سان محبت ڪئي ۽ جنهن مون سان محبت ڪئي اهو جنت ۾ مون سان گڏ هوندو. (1)

سِينَه تِيرِي سُنَّتِ كَا مَدِينَه بَنِي آقا! | جنت میں پڑوسی مجھے تم اپنا بنانا

سُرمو پائڻ جون سنتون ۽ آداب

فرمانِ آخري نبي، رسولِ هاشمي صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: سڀني سُرمَن ۾ بهترين سُرمو اِثمڊ آهي چوته اهو نظر کي روشن ڪندو آهي ۽ چَپَرَن (يعني پلڪن) کي وڌائيندو آهي. (1)

اي عاشقانِ رسول! پتر جو سُرمو استعمال ڪرڻ ۾ حرج نه آهي ۽ ڪارو سرمو يا گَجَلِ زينت جي ارادي سان (يعني خوبصورتِي جي نيت سان) مرد کي پائڻ مڪروه آهي ۽ جيڪڏهن زينت مقصود نه هجي ته ڪراحت نه آهي، سُرمو رات جو سمهڻ وقت استعمال ڪرڻ سنت آهي. ❁ سُرمو استعمال ڪرڻ جا ٽي منقول طريقا پيش خدمت آهن: (1): ڪڏهن ٻنهي اکين ۾ ٽي ٽي سَرائُون (2): ڪڏهن ساڄي اک ۾ ٽي سَرائُون ۽ کاٻي اک ۾ ٻه سَرائُون (3): ته ڪڏهن ٻنهي اکين ۾ ٻه ۽ پوءِ آخر ۾ هڪ سَرائِي کي سرمي مان ٻوڙي ان کي ٻنهي اکين ۾ پائڻ گهرجي. ائين ڪرڻ سان **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** تنهي طريقن تي عمل ٿيندو رهندو.

اي عاشقانِ رسول! تڪريم وارا يعني سنا ڪم جيڪي به هوندا هئا اُهي سڀ اسان جا پيارا آقا صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ساڄي طرف کان شروع ڪندا هئا، تنهنڪري پهريان ساڄي اک ۾ سُرمو پايو ۽ پوءِ کاٻي اک ۾. (2)

عجب نهيں کہ لکھالوح کا نظر آئے! | جو نقشِ پاڪا لگاؤں غبارِ آنکھوں میں

•1 ابن ماجه، كتاب: الطب، باب: الكحل بالامثد، صفحه: 566، حديث: 3497-

•2 550 سنئين اور آداب، صفحه: 38-

مختلف سنتون سڪڻ جي لاءِ مڪتبه المدينه جو شايع ٿيل ڪتاب **بهار شريعت** جلد: 3 مان حصو 16 ۽ شيخ طريقت، امير اهل سنت **مولانا الياس قادري** دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ جو 91 صفحن تي مشتمل رسالو **550 سنتون ۽ آداب** خريد فرمايو ۽ پڙهو. سنتون سڪڻ جو هڪ بهترين ذريعو دعوت اسلامي جي قافلن ۾ عاشقان رسول سان گڏ سنتن پريو سفر ڪرڻ به آهي.

چاڻيَ گر تمهين قافليَ ميں چلو	أَلْفَتِ مِصْطَفَا اور خَوْفِ خُدا
پاؤ گے راحتين قافليَ ميں چلو	عِلْمِ حاصلِ ڪرو، جَنَلِ زائِلِ ڪرو

الله پاڪ اسان کي عمل جي توفيق عطا فرمائي.

آمِينَ بِجَاذِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

دعوتِ اسلامي جي هفتيوار سنتن پري

اجتماع ۾ پڙهيا ويندڙ 6 درود شريف ۽ 2 دعائون

(1) جمع جي رات جو درود

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ

الْحَبِيبِ الْعَالِي الْقَدْرِ الْعَظِيمِ الْجَلِيلِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

بزرگن فرمايو ته جيڪو شخص هر جمعرات (جمع ۽ خميس جي وچين رات) هن دُرُودِ شريف کي پابندي سان گهٽ ۾ گهٽ هڪ ڀيرو پڙهندو

موت جي وقت سرڪار مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي زيارت ڪندو ۽ قبر ۾ داخل ٿيڻ وقت به ايستائين هو ڏسندو ته سرڪار مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ان کي پنهنجي هٿن سان قبر ۾ داخل ڪري رهيا آهن. (1)

(2) سمورا گناه معاف

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ

حضرت سَيِّدُنَا انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کان روايت آهي ته تاجدار مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن فرمايو: جيڪو شخص هي دُرُود شريف پڙهي جيڪڏهن بيٺل هو تو ويهڻ کان پهريان ۽ ويٺل هو ته بيهڻ کان پهريان، ان جا گناه معاف ڪيا ويندا. (2)

(3) رحمت جا ستر دروازا

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

جيڪو هي دُرُود شريف پڙهندو آهي ان تي رحمت جا ستر دروازا کوليا ويندا آهن. (3)

(4) ڇهه لک دُرُود شريفن جو ثواب

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللهِ صَلَاةً دَائِبَةً بَدَ وَاِمِر

مُلْكِ اللهِ

1... افضل الصلوات على سيد السادات الصلاة والسلامة والحمدسون، ص 151 ملخصاً

2... افضل الصلوات على سيد السادات الصلاة والسلامة العبادية عشرة، ص 65

3... القول البدع الباب الثاني، ص 277

حضرت احمد صاوي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ كِن بزرگن کان نقل ڪن ٿا هن دُرُودِ شريف کي هڪ ڀيرو پڙهڻ سان ڇه لک دُرُودِ شريف پڙهڻ جو ثواب حاصل ٿيندو آهي. (1)

(5) **تُرِبِ مُصْطَفِي** صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى لَهُ

هڪ ڏينهن هڪ شخص آيو ته حُضُورِ انور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کيس پنهنجي ۽ صديقِ اڪبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جي وچ ۾ ويهاريو، انهيءَ تي صحابهءَ ڪرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ کي تَعَجُّبُ ٿيو ته اهڙي مرتبي وارو شخص ڪير آهي جڏهن اهو هليو ويو ته سرڪارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن فرمايو: هو جڏهن مون تي دُرُودِ پاڪ پڙهندو آهي ته هيئن پڙهندو آهي. (2)

(6) **دُرُودِ شَفَاعَتِ**

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

شافعِ امر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن جو فرمان معظم آهي: جيڪو شخص هي درود پاڪ پڙهي ان جي لاءِ منهنجي شفاعت واجب ٿي ويندي آهي. (3)

(1) **هڪ هزار ڏينهن جون نيڪيون**

جَزَى اللهُ عَنَّا مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ

1... فضل الصلوات على سيد السادات الصلاة الثانية والعمسون ص 149

2... القول البدیع الباب الاول ص 212

3... الترغيب والترهيب ج 2 ص 329 حديث 31

حضرت سَيِّدُنَا ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا کان روايت آهي ته سرڪارِ مدينه
 صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن فرمايو: هي درود شريف پڙهڻ واري جي لاءِ ستر
 فرشتا هڪ هزار ڏينهن تائين نيڪيون لکندا آهن. (1)

(2) چڻ شبِ قدر حاصل ڪري ورتي

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ

الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

(خداءِ حلیم و کریم کان سواءِ ڪوئي عبادت جي لائق ناهي، الله عَزَّوَجَلَّ
 پاڪ آهي جيڪو ستن آسمانن ۽ عرشِ عظيم جو پروردگار آهي)
فرمانِ مصطفيٰ! صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن هن دُعا کي ٽي ڀيرا پڙهيو
 چڻ ان شبِ قدر کي حاصل ڪري ورتو. (2)

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ!

1... مجمع الزوائد، كتاب الادعية، باب في كيفية الصلاة... الخ، 10/254-حديث 17305

2... ابن عساکر ج 19، ص 155، حديث 4455